Lietas arhīva Nr. KA06-0001-23/14
ECLI:LV:ZAT:2023:1114.11310010117.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2023. gada 14. novembrī

Zemgales apgabaltiesa
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Elmārs Lenšs,
tiesneši Līga Baltmane-Zepa, Juris Siliņš,
piedaloties prokurorei Svetlanai Rullei,
aizstāvim Haraldam Narbutam,

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. A/, personas kods /personas kods/, aizstāvja zvērināta advokāta Haralda Narbuta apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2019. gada 14. marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar minēto spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu:
- pēc Krimināllikuma 152. panta 2. daļas un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu;
- pēc Krimināllikuma 185. panta 1. daļas un sodīts ar piespiedu darbu uz 100 stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta 1. un 2. daļu galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, noteikts – īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 mēnešiem, piespiedu darbs uz 100 stundām, ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta 2.[1] daļu piespiedu darbu nolemts izpildīt patstāvīgi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta 4. daļu soda – īslaicīga brīvības atņemšana – termiņā ieskaitīts /pers. A/ apcietinājums no 2017. gada 11. februāra līdz 2017. gada 13. februārim.

Cietušās/pers. B/ kaitējuma kompensācijas pieteikums apmierināts daļēji.

No /pers. A/ cietušās /pers. B/ labā piedzīta materiālā kompensācija 730,43 *euro*, morālā kompensācija 1000 *euro*.

Pārējā daļā materiālā kaitējuma kompensācija nenoteikta, morālā kaitējuma kompensācijas pieteikums noraidīts.

/pers. A/ atbrīvots no procesuālo izdevumu samaksas un procesuālos izdevumus 540 *euro* apmērā par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu pirmstiesas procesā un tiesā nolemts segt no valsts līdzekļiem.

[2] Ar pirmās instances spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka

[2.1] izdarīja prettiesisku darbību, atņemot personai iespēju brīvi noteikt savu atrašanās vietu (nelikumīga brīvības atņemšana), un šajā darbībā nav valsts amatpersonas noziedzīga nodarījuma pazīmju, un tā saistīta ar fizisku ciešanu nodarīšanu cietušajai.

2017. gada 11. februārī ap plkst. 19.30, tumšajā diennakts laikā, /pers. A/, būdams alkohola ietekmē, un redzot, ka viņa kaimiņiene /pers. B/ iegāja kūtī, dusmu vadīts, ar nodomu pārbiedēt /pers. B/, ieradās /pers. B/ īpašumā/adrese/. /pers. A/ piegāja pie kūts, lai nobiedētu /pers. B/, ar koka zaru sita pa durvīm, radīja rēcieniem un bļāvieniem līdzīgas skaņas, izrāva no rozetes pagarinātāju un tādējādi izslēdza kūtī elektrību, tumsā atvēra kūts durvis un meta /pers. B/ virzienā spaini ar dzīvnieku barību. /pers. B/ jautāja, kas tur ir un gāja kūts durvju virzienā, gribēja iziet ārā, /pers. A/, neko neatbildot un turpinot radīt biedējošas rēcieniem un bļāvieniem līdzīgas skaņas tumsā, vienu reizi iesita /pers. B/ ar koka dēli vēdera-krūšu rajonā. No saņemtā sitiena /pers. B/ krita. Saņemtā sitiena rezultātā /pers. B/ ieguva šādus miesas bojājumus: vēdera sasitumu ar asinsizplūdumu priekšējā sienā. Minētie miesas bojājumi pēc sava rakstura pieskaitāmi maznozīmīgiem miesas bojājumiem un ir tiešā cēloniskā sakarībā ar /pers. A/ prettiesiskajām darbībām. /pers. B/ aiz bailēm nostiprināja ar krampi kūts durvis no iekšpuses. /pers. A/, turpinot biedēt /pers. B/ ar rēcieniem un bļāvieniem līdzīgām skaņām, pārkāpjot personas tiesības uz neaizskaramību un tās personisko brīvību, kuras garantē Latvijas Republikas Satversmes 94. pants, prettiesiski, ar tiešu nodomu – apzinoties, ka prettiesiski atņem personai iespēju brīvi pārvietoties un izvēlēties savu atrašanās vietu, un apzināti to darot, no ārpuses aizbarikādēja kūts durvis ar ķerru un dažādiem koka gabaliem, tādejādi, aizsprostojot eju un neļaujot /pers. B/ pa to izkļūt ārā. Būdama iesprostota kūtī, /pers. B/ pa kūts logu redzēja, kā /pers. A/ ziemas laikā ar atkailinātu ķermeņa augšdaļu staigā pa pagalmu, tīši bojā viņas transportlīdzekli, kā arī dzirdēja iedarbināta motorzāģa skaņas, kas radīja /pers. B/ papildus satraukumu. /pers. B/ pavadīja kūtī aptuveni vienu stundu, pēc kā viņai izdevās izkļūt ārā pa kūts logu. Šādas /pers. A/ darbības radīja /pers. B/ fiziskas ciešanas, kā arī stresu, kas radījis psihiskas veselības traucējumus. Saskaņā ar ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumu Nr. /numurs/ /pers. A/ izdarītās darbības ar cietušo /pers. B/ ir radījušas adaptācijas traucējumus, pašlaik jaukta trauksmaina depresīva reakcija ar fobijām. Minētās izpausmes ir neirotiska spektra traucējumi jeb ar stresu saistīti psihiskās veselības traucējumi, kas turpinājušies vairāk par vienu mēnesi un esot pieskaitāmi pie vidēji smagām veselības traucējumu sekām. /pers. B/ nodarītie vidēja smaguma veselības traucējumi ir tiešā cēloniskā sakarībā ar /pers. A/ tīšām prettiesiskajām darbībām.

Šādas apsūdzētā /pers. A/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 152. panta 2. daļas.

[2.2] Turklāt /pers. A/ izdarīja svešas mantas tīšu bojāšanu un iznīcināšanu.

2017. gada 11. februārī pēc plkst. 19.30 /pers. A/, alkohola ietekmē atrodoties /pers. B/ īpašumā/adrese/, pēc tam, kad bija nelikumīgi atņēmis brīvību /pers. B/, ieslēdzot viņu kūtī, apdraudot /pers. B/ mantiskās intereses, tīši ar koka zaru izsita apgaismes spuldzi virs mājas ieejas durvīm 3 *euro* vērtībā, tādējādi, iznīcinot to, tīši ar metāla stieni izsita dubulto stikla rūti palīgēkai-vistu kūtij 10 *euro* vērtībā, tādējādi, iznīcinot to, kā arī mājas pagalmā novietotai /pers. B/ turējumā esošai automašīnai/TL marka/, ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, ar rokām tīši norāva no automašīnas

priekšējās restes emblēmu, tādējādi, sabojāja automašīnas resti ar emblēmu par kopējo vērtību 144,96 *euro*, iesita ar rokām pa automašīnas aizmugures bagāžas nodalījuma labo pusi, izveidojot bukti 2x2 cm lielumā, kuras iztaisnošanas vērtība 50 *euro*, kā arī salocīja automašīnas aizmugurējo loga slotiņu 25,47 *euro* vērtībā. Tādējādi, /pers. A/ tīši sabojāja un iznīcināja /pers. B/ piederošo mantu par kopējo vērtību 183,43 *euro*.

Šādas apsūdzētā /pers. A/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 185. panta 1. daļas.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis aizstāvis zvērināts advokāts Haralds Narbuts, lūdzot atcelt pirmās instances tiesas spriedumu.

Iepazinusies ar tiesas sprieduma motīvu daļu, aizstāvība (turpmāk arī iesniedzējs) uzskata to par nepamatotu un pārsūdz pilnā apjomā daļā par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu noziedzīgā nodarījumā pēc Krimināllikuma 152. panta 2. daļas un daļēji /pers. A/ atzīšanu par vainīgu noziedzīgā nodarījumā pēc Krimināllikuma 185. panta 1. daļas. Arī tiesas spriedumā apmierināto un noteikto pieteiktā kaitējuma kompensācijas apmēru iesniedzējs uzskata par nepamatotu un pārsūdz spriedumu šajā daļā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. panta nosacījumiem tiesa taisa notiesājošu spriedumu, ja iztiesāšanas gaitā apsūdzētā vaina noziedzīgā nodarījumā ir pierādīta. Iesniedzēja ieskatā, tiesas spriedumā norādītie pierādījumi – cietušās un liecinieku liecības, notikuma vietas apskates protokoli, psihologa sniegtā informācija, ekspertu atzinumi - , nav pietiekami lai varētu konstatēt, ka /pers. A/ būtu izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kāds paredzēts Krimināllikuma 152. panta 2. daļā un par kuru saukts pie kriminālatbildības. Iesniedzēja ieskatā, iepriekš minētie pierādījumi, uz kuriem tiesa pamatojusi savu nolēmumu, ir tādi, kas rada pamatotas un saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Iesniedzējs uzskata, ka tiesa, taisot lietā notiesājošu spriedumu, nav pilnā apmērā izpildījusi Kriminālprocesa likuma 511. panta nosacījumus par tiesas sprieduma tiesiskumu un pamatotību, kā arī Kriminālprocesa likuma 512. panta prasības, kas noteic, ka tiesa, taisot spriedumu, pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām. Tamdēļ pirmās instances spriedums šajā daļā esot uzskatāms par nepamatotu un atceļams kā faktisku, tā juridisku iemeslu dēļ.

Attiecībā uz /pers. A/ atzīšanu par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 185. panta 1. daļā, iesniedzējs uzskata, ka lietā neesot iegūti pierādījumi, ka apsūdzētais būtu bojājis cietušās mantu tādā apjomā, kāds norādīts tiesas sprieduma aprakstošajā daļā, līdz ar to šajā daļā spriedumu uzskata par nepamatotu un atceļamu.

Šī paša iemesla dēļ, apsūdzētais neatzīst cietušās /pers. B/ kaitējuma kompensācijas pieteikuma apmēru un uzskata, ka šajā daļā spriedums nav pamatots un ir atceļams.

No objektīvās puses Krimināllikuma 152. pantā norādītās darbības raksturojas kā aktīvas darbības, kuras rezultātā cietušajam tiek liegta iespēja noteikt savu atrašanās vietu, brīvi pārvietoties telpā un laikā, kontaktēties ar citiem cilvēkiem. Tas nozīmē, ka cietušais tiek piespiests pret savu gribu palikt vietā, kur viņš atradies līdz viņa brīvības apdraudējumam, un viņam liegta iespēja to atstāt, vai arī cietušais pret paša gribu tiek ievietots kādās citās telpās un viņam liegta iespēja tās atstāt, piemēram, sasienot, ieslēdzot telpā, transportlīdzeklī *(U. Krastiņš, V. Liholaja, A. Niedre Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs, Sevišķā daļa, 314-315. lpp., Rīga 2007, Firma „AFS").*

Tiesa spriedumā (sprieduma 6. lapaspuse) norāda, ka, izvērtējot pierādījumus un apsūdzētā darbības, tiesa nekonstatē, ka apsūdzētajam, aizbarikādējot izeju no kūts, tādā veidā neļaujot /pers. B/ pa to izkļūt ārā, tam bija jebkāds tiesisks pamats.

Aizstāvības ieskatā, lietā nepastāv šaubas par to, ka apsūdzētajam nebija tiesiska pamata tā rīkoties, tomēr pastāv pamatotas šaubas par to, ka kūts durvis bija aizbarikādētas tā, lai /pers. B/ nevarētu pa tām izkļūt ārā un vai apsūdzētajam bija nodoms izdarīt darbības, kas atņemtu personai iespēju brīvi noteikt savu atrašanās vietu.

No cietušās sākotnējām liecībām *(lietas 1. sējuma 22.-23. lapa)*, kuras tika sniegtas uzreiz pēc notikumiem 2017. gada 11. februārī un kuras tika pārbaudītas tiesas izmeklēšanas laikā, izriet, ka cietusī pati vēlējusies palikt kūtī, tādēļ pati iekrampējusies un apmēram stundu tur atradusies, nevis tāpēc, ka viņai bija liegta iespēja šo telpu pamest, bet gan tāpēc, lai sagaidītu brīdi, kad kaimiņš aiziet. Vēlme pamest telpu, kurā cietusī atradās, caur kūts logu ir viņas personiskā izvēle un tā, pirmkārt, pierāda to, ka personai bija iespēja noteikt savu atrašanās vietu, otrkārt, nepierāda apstākli, ka tas nebija iespējams caur kūts durvīm. Savās sākotnējās liecībās cietusī pat nav minējusi, ka pēc tam, kad kaimiņš aizgāja, viņa būtu mēģinājusi iziet caur kūts durvīm, lai pamestu šo telpu.

Tiesā nopratinātie liecinieki, nav bijuši notikumu aculiecinieki un viņu liecības ir tikai lietas apstākļu atstāstījums no trešās personas, līdz ar ko šādu liecību par pierādāmajiem apstākļiem, ticamības pakāpe ir visai apšaubāma.

Arī apskates protokolā *(lietas 1. sējuma 5.-6. lapa)* nav fiksēti pārliecinoši pierādījumi tam, ka kūts durvis tikušas aizbarikādētas tā, ka pa tām nav bijis iespējams izkļūt no telpas. Pretēji tam, policijas darbinieki, kam bija iespēja fiksēt šos apstākļus un veikt izmeklēšanas darbības, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 160. panta 3. daļas nosacījumiem (izmeklēšanas eksperiments), lai iegūtu pierādījumus tam, ka telpa ir aizbarikādēta tā, ka personai bija liegta iespēja to atstāt, vienkārši atbrīvoja ieeju kūtī un turpināja apskati tajā. Arī turpmākajā izmeklēšanas gaitā iepriekš minētās izmeklēšanas darbības netika veiktas, neskatoties uz to, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, noliedza savu vainu viņam inkriminētajām darbībām.

Aizstāvības ieskatā, apsūdzība šajā daļā ir balstīta tikai un vienīgi uz /pers. B/ liecībām, kuras neapstiprinās ar citiem lietā iegūtiem un pārbaudītiem pierādījumiem, kas varētu liecināt par apstākļiem, ka apsūdzētais ir izdarījis aktīvas darbības, lai liegtu /pers. B/ izkļūt ārā no kūts pa tās durvīm. Cietušās liecības iesniedzējs vērtē kritiski, jo /pers. B/ un /pers. A/ starpā jau sen pastāv konflikta situācija, un /pers. B/ esot pamatots iemesls aprunāt apsūdzēto.

Tāpat lietā neesot iegūti pierādījumi tam, ka apsūdzētajam bija tiešs nodoms izdarīt tieši tādas darbības, kādas norādītas sprieduma aprakstošajā daļā. Kā savās liecībās norādīja apsūdzētais, nodoma kaimiņieni ieslodzīt viņam neesot bijis. Viņš nenoliedz, ka kūts durvis bija aiztaisījis, ejot prom, un tām priekšā nometis kaut kādu priekšmetu, lai kaimiņieni uz brīdi aizturētu, jo nav vēlējies, lai tiktu pamanīts. Iesniedzēja ieskatā, neesot pamata neticēt apsūdzētā liecībām šajā daļā, jo no apskates protokolā fiksētā (fototabula attēls Nr. l) ir redzams, ka priekšmets kūts durvju priekšā nav novietots tā, lai viennozīmīgi radītos iespaids, ka tās ir bijušas personas tiešas un apzinātas darbības, kas vērstas uz to, lai liegtu personai izkļūt pa durvīm ārā. Drīzāk šis priekšmets ir nevīžīgi nomests ar mērķi izdarīt tā, lai personai durvis atvērt būtu apgrūtinoši.

Kas attiecas uz kvalificējošo pazīmi – fizisku ciešanu nodarīšanu cietušajai –, tad iesniedzēja ieskatā, šādi apstākļi spriedumā konstatēti nepamatoti. No lietas materiāliem ir viennozīmīgi secināms, ka /pers. B/ veselības stāvoklis ir vērtēts tikai pēc 2017. gada 11. februāra. Eksperts, kas izdarīja atzinumu par cietušajai nodarītajiem miesas bojājumiem, nevar pateikt precīzu laiku, kad šie miesas bojājumi tika izdarīti un tikai pieņēmuma formā neizslēdz iespēju, ka tie varēja būt izdarīti lēmumā minētajos apstākļos un laikā. Savukārt eksperts, kas izdarīja atzinumu par cietušās psihisko stāvokli, objektīvu informāciju par izmeklējamās psihisko stāvokli vispār nav ieguvis, jo ņēmis vērā tikai kriminālprocesa materiālus un cietušās stāstīto. Norādes par to, ka /pers. B/ neesot bijušas psihiska rakstura problēmas pirms 2017. gada 11. februāra, eksperta atzinumā neesot konstatējamas. Tādejādi nav saprotams, kā eksperts izdarījis secinājumu, ka tieši notikumi 2017. gada 11. februārī ir radījuši sekas, kas minētas eksperta atzinumā Nr. /numurs/, ņemot vērā, ka no lietas materiāliem ir viennozīmīgi secināms, ka konfliktsituācija starp cietušo un apsūdzēto, ar dažādām tās izpausmes formām, bija eskalējusies jau ilgstoši. Šajā sakarā iesniedzējs vēlas norādīt, ka eksperta atzinums ir tāds pats pierādījums, kā visi pārējie pierādījumi un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 128. panta 3. daļas nosacījumiem nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe nekā pārējiem pierādījumiem. Ja krimināllietas materiāli nesatur objektīvu informāciju par cietušās veselības stāvokli pirms notikumiem, kuri inkriminēti apsūdzētajam, aizstāvības ieskatā, neesot iespējams konstatēt cēloņsakarību starp konstatētajiem veselības traucējumiem un apsūdzētā darbībām, kuras apsūdzības

ieskatā norāda uz fizisku ciešanu nodarīšanu cietušajai.

Tādejādi, aizstāvības ieskatā, lietā neesot iegūti pierādījumi, kas norādītu uz to, ka apsūdzētā darbībās ir konstatējamas Krimināllikuma 152. panta 2. daļā paredzētās noziedzīgā nodarījuma subjektīvās un objektīvās puses pazīmes.

Attiecībā uz /pers. A/ atzīšanu par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kāds paredzēts Krimināllikuma 185. panta 1. daļā, iesniedzējs uzskata, ka lietā neesot iegūti pierādījumi, ka apsūdzētais būtu bojājis cietušās mantu tādā apjomā, kāds norādīts tiesas sprieduma aprakstošajā daļā, līdz ar ko šajā daļā spriedumu uzskata par nepamatotu un atceļamu.

No lietas materiāliem nerodas šaubas par to, ka 2017. gada 11. februārī, lietā precīzi nenoskaidrotā laikā, /pers. A/ ir atradies cietušās /pers. B/ mājas pagalmā. Tomēr spriedumā (sprieduma 7. lapaspuse) minētais par to, ka tiesai nav pamata ticēt apsūdzētā liecībām, ka mantu apsūdzībā norādītajā apjomā viņš nav bojājis, jo noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā un vietā viņš ir bijis, manta ir bojāta un nav pamata uzskatīt, ka to izdarījusi cita persona, nevar kalpot par pierādījumu bojātās mantas apjomam.

Pats apsūdzētais nenoliedz, ka apzināti sasitis spuldzīti virs mājas ieejas durvīm, lai cietusī nevarētu viņu ieraudzīt un atpazīt. Tāpat nenoliedz to apstākli, ka, aizķeroties aiz kaut kāda vada mājas pagalmā, krītot varēja sabojāt automašīnas aizmugurējā loga slotiņu. Šajā daļā apsūdzētais savu vainu atzīst un ir gatavs atlīdzināt radušos zaudējumus. Tomēr viņš kategoriski noliedz, ka būtu apzināti bojājis automašīnas priekšējo resti, noraujot emblēmu, sitis pa automašīnas bagāžnieka labo pusi, izveidojot bukti un ar metāla stieni izsitis palīgēkas loga stiklu. Arī aizstāvības ieskatā, pierādījumu, izņemot cietušās liecības, par to, ka apsūdzētais šīs mantas būtu bojājis, lietā nav. Ja cietusī savās liecībās ir norādījusi par šādu mantas bojājumu apjomu, bet apsūdzētais to noliedz, tad procesa virzītāja pienākums ir iegūt pierādījumus, par to, ka tieši /pers. A/ ir bojājis tieši šāda apjoma cietušās mantu.

Sūdzības iesniedzējs kritiski vērtē cietušās /pers. B/ liecības daļā par to, ka viņa pati caur kūts logu redzēja, kā /pers. A/ bojā viņas automašīnu. Nav pamata neticēt cietušās liecībām daļā par to, kad viņa bija devusies uz kūti barot mājlopus, jo parasti tā ir pieņemts, ka tas tiek darīts apmēram vienā laikā. Viennozīmīgi, ka februāra mēnesī tas bija diennakts tumšais laiks. Līdz ar ko, lietā neesot iegūti pārliecinoši pierādījumi tam, ka laikā, kad /pers. A/ atradās cietušās mājas pagalmā, no kūts loga bija iespējams redzēt, kas notiek mājas pagalmā. No apskates protokola *(lietas 1. sējuma 5.-6. lapa)*, redzams, ka apskatē tika izmantots mākslīgais apgaismojums, kas norāda uz to, ka bez šāda apgaismojuma redzamība nav pietiekoša.

No lietas materiāliem izriet, ka notikuma vietas apskates laikā, kā lietiskais pierādījums tika izņemti automašīnas emblēma un metāla stienis, kuri tika apskatīti *(lietas 1. sējuma 11.-14. lapa)* un pievienoti lietas materiāliem. Minētie lietiskie pierādījumi, varētu kalpot par būtiskiem pierādījumiem apsūdzētā vainas vai nevainīguma pierādīšanai, jo uz šiem priekšmetiem viennozīmīgi varēja atrast pēdas, kas liecinātu par to, ka apsūdzētais ir vai nav aizticis šos priekšmetus. Diemžēl šajā kriminālprocesā nav veiktas izmeklēšanas darbības, lai šādus pierādījumus iegūtu un pierādītu, ka tas, ko savās liecībās norāda cietusī, apstiprinās ar lietā iegūtiem un tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem. Attiecībā uz cietušās automašīnas konstatēto bukti, kuru arī ir izdarījis /pers. A/, nākas secināt, ka arī šajā apsūdzības daļā neviens pierādījums, izņemot cietušās pieņēmumu, lietā neesot iegūts. Aizstāvības ieskatā, nosakot attiecīgu ekspertīzi, varēja diezgan precīzi pateikt, gan šī bojājuma rašanās mehānismu, gan laiku, kad tas noticis.

Līdz ar ko aizstāvības ieskatā, lietā ir konstatējamas saprātīgas šaubas par to, ka tieši apsūdzētais ir bojājis cietušās mantu tajā apjomā, kāda norādīta apsūdzībā un, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 19. panta 3. daļas nosacījumiem, šādas šaubas būtu jātulko par labu apsūdzētajam.

Papildus iesniedzējs vēlas vērst tiesas kolēģijas uzmanību tam, ka pirmās instances tiesas spriedumā norādītais apsūdzētā atbildību pastiprinošais apstāklis saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta 1. daļas 12. punktu ar lietas materiāliem nav pierādīts, jo lietā nav iegūti pierādījumi, ka laikā, kad /pers. A/ izdarīja apsūdzībā norādītās darbības, viņš būtu atradies alkoholisko dzērienu ietekmē. No lietas materiāliem redzams, ka alkohola ietekmes pārbaude /pers. A/ ir veikta 2017. gada 11. februārī pēc plkst. 22.30, tātad ilgi pēc notikumiem cietušās mājās. Ņemot vērā, ka lietā par apstākļiem, kad /pers. A/ ir lietojis alkoholu, konstatējamas pretrunīgas liecības, precīzi pateikt, kad /pers. A/ bija lietojis alkoholu, pirms vai pēc viņam inkriminētajām darbībām, aizstāvības ieskatā, pateikt ir visai grūti.

[4] Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ un viņa aizstāvis iesniegto apelācijas sūdzību uzturēja.

Prokurore lūdza pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

[5] Liecinieks/pers. C/ apelācijas instances tiesā liecināja, ka bijusi ziema, vakars, mīnus 14 grādi, zvanījusi /pers. A/ sieva. Teikusi, ka sastrīdējušies, un /pers. A/ izgājis no mājas nesaģērbies. Liecinieks gājis meklēt. Ieraudzījis sniegā vienīgās pēdas no /pers. A/ mājas, gājis pa tām un nonācis /pers. B/ pagalmā. Pagalmā saticis /pers. B/ un pajautājis, vai viņa nav redzējusi /pers. A/. Viņa atbildējusi, ka ar /pers. A/ nedraudzējas. Runājuši krievu valodā, jo /pers. B/ nesaprot latviski.

Devies atpakaļ un pa ceļam redzējis, ka /pers. A/ pagalmā iebrauc policijas automašīna. Piegājis un redzējis, ka no mājas iznāk /pers. A/. Nevar pateikt, vai /pers. A/ bija ko lietojis.

[6] Apsūdzētais /pers. A/ apelācijas instances tiesā liecināja, ka sevi par vainīgu atzīst daļēji – tīšām sabojājis spuldzīti, krītot nejauši sabojājis automašīnu. Gājis pie kaimiņienes runāt par servitūta ceļu. Līdzi paņēmis nolauztu zaru, vienkārši tāpat. Bija ģērbies tikai zābakos un biksēs. Juties normāli, kaut arī bija mīnus 14 grādi. Neko daudz nebija lietojis, tikai nedaudz.

Ar /pers. B/ attiecības bijušas saspīlētas. Iepriekš viņa izsaukusi policiju, kad viņš greiderējis ceļu, un viņam konstatētas promiles.

Kaimiņieni kūtī iespundējis kā kaķi, bet nav ieslodzījis. Zinājis, ka /pers. B/ kūtij ir logs. Pieklauvējis pie kūts. Kaimiņiene bļaustījusies, vērusi vaļā durvis, bet viņš tās aiztaisījis un nosprostojis. Durvīm priekšā aizlicis metāla ragaviņas vai ko tamlīdzīgu. Aizķēries aiz vada un krītot aizķēris mašīnas loga slotiņu. Automašīnas dekoratīvo emblēmu no priekšējās restes viņaprāt zemē nometusi pati /pers. B/, lai uzveltu vainu /pers. A/. Vai arī tā nokritusi tāpēc, ka /pers. B/ ātri braukusi un aizķērusi /pers. A/ suni.

Motīvu daļa

[7] Novērtējusi pierādījumus lietā un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 562. panta 1. daļas nosacījumiem apsvērusi apelācijas sūdzībā minētos argumentus, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. A/ noteikto sodu, pamatojoties uz Krimināllikuma 49.[1] panta 1. daļas 1. punktu, ievērojot lietas iztiesāšanas gaitu apelācijas instances tiesā, bet pārējā daļā tas atstājams negrozīts.

[8] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa pietiekami pilnīgi un vispusīgi pārbaudījusi pierādījumus lietā, tos novērtējusi, ievērojot Kriminālprocesa likuma 9. nodaļas normās noteikto, taisījusi pamatotu un taisnīgu spriedumu.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atbilst Kriminālprocesa likuma 511., 512. pantā tiesas spriedumam izvirzītajām prasībām.

[9] Konkrētās situācijas juridiskās izvērtēšanas rezultātā pirmās instances tiesas spriedumā izdarītie secinājumi par apsūdzētā vainīgumu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 152. panta 2. daļas un 185. panta 1. daļas atbilst apelācijas tiesas sēdē pārbaudītajiem lietas materiāliem.

[9.1] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 564. panta 6. daļu, Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka nav nepieciešams šajā apelācijas tiesas nolēmumā atkārtot visus pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus.

[9.2] Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu *(1994. gada 19. aprīļa sprieduma „Van de Hurk v The Netherlands" 61. punkts (iesniegums Nr. 16034/90))*. Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986. gada 13. oktobra lēmums lietā 10153/82 Austria)*.

Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā atzīts, ka tas, cik detalizēti tiesas nolēmumā jābūt norādītiem tā motīviem, ir atkarīgs no konkrētā nolēmuma rakstura un lietas apstākļiem, kas katrā individuālā gadījumā vērtējami atsevišķi (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1994. gada 9. decembra sprieduma lietā „Ruiz Torija* v. *Spain", iesnieguma Nr. 18390/91, 29. punkts).* Turklāt pienākums norādīt nolēmuma motīvus nav saprotams kā visaptveroša prasība sniegt detalizētu atbildi uz katru argumentu *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 1999. gada 21. janvāra sprieduma lietā „Garcia Ruiz* v. *Spain", iesnieguma Nr. 30544/96, 26. punkts).*

[10] Aizstāvja ieskatā tiesas spriedumā norādītie pierādījumi – cietušās un liecinieku liecības, notikuma vietas apskates protokoli, psihologa sniegtā informācija, ekspertu atzinumi – nav pietiekami lai varētu konstatēt, ka /pers. A/ būtu izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kāds paredzēts Krimināllikuma 152. panta 2. daļā un par kuru saukts pie kriminālatbildības. Iesniedzēja ieskatā, iepriekš minētie pierādījumi, uz kuriem tiesa pamatojusi savu nolēmumu, ir tādi, kas rada pamatotas un saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Apgabaltiesa konstatē, ka, vērtējot cietušās /pers. B/ un apsūdzētā /pers. A/ liecību ticamību, rajona tiesa par ticamām atzinusi cietušās liecības, jo tās apstiprina arī pārējie kriminālprocesā iegūtie pierādījumi. Turklāt apsūdzētā liecības ir ne vien pretrunīgas savā starpā, bet ir pretrunā ar citiem pierādījumiem. Pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti atzinusi, ka apsūdzētā /pers. A/ vaina viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā ir pierādīta pilnībā, darbības kvalificētas pareizi un par šo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu viņš ir sodāms.

Apelācijas tiesa nesaskata pamatu apšaubīt šādus rajona tiesas atzinumus.

[11] Aizstāvis sūdzībā norādījis, ka pastāv pamatotas šaubas par to, ka kūts durvis bija aizbarikādētas tā, lai /pers. B/ nevarētu pa tām izkļūt ārā, un vai apsūdzētajam bija nodoms izdarīt darbības, kas atņemtu personai iespēju brīvi noteikt savu atrašanās vietu.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka pirmās instances tiesā tika pārbaudītas cietušās /pers. B/ 2017. gada 22. novembrī sniegtās liecības *(lietas 98. lapa)*, kuras viņa apstiprināja. No minētajām liecībām izriet, ka tad, kad kaimiņš /pers. A/ aizgāja prom no kūts, cietusī mēģināja atvērt kūts durvis, taču viņai tas neizdevās, jo kūts durvis bija aizsprostotas. Cietusī izlīda ārā pa logu un tad redzēja, ka no ārpuses kūts durvīm bija pielikti vairāki priekšmeti. Precīzi vairs neatceras visus priekšmetus, kādi bija pielikti, viens no priekšmetiem bija ķerra. Ķerra bija nolikta tā slīpi, veidojot stūri pret sienu, lai durvis nevarētu atvērt vaļā no iekšpuses.

Aizstāvis norāda uz cietušās /pers. B/ sākotnējām liecībām *(lietas 22. lapa)*. Apgabaltiesa atzīst par pamatotu prokurores viedokli un nepiekrīt aizstāvja izteiktajam apgalvojumam, ka no minētajām liecībām izriet, ka cietusī pati vēlējusies palikt kūtī, tādēļ pati iekrampējusies un apmēram stundu tur atradusies, nevis tāpēc, ka viņai bija liegta iespēja šo telpu pamest, bet gan tāpēc, lai sagaidītu brīdi, kad kaimiņš aiziet. 2017. gada 11. februāra /pers. B/ liecībās ir minēts, ka viņa dzirdēja, kā tiek aizbarikadētas kūts durvis, kā arī tas, ka izkāpusi ārā pa kūts logu. Tas apstāklis, ka šajās liecībās nav detalizētāk aprakstītas visas viņas darbības, tajā skaitā tas, ka būtu mēģinājusi izkļūt ārā pa durvīm, nemaina lietas būtību, jo pats par sevi saprotams, ka cietusī – sieviete pusmūža vecumā, ar veselības problēmām mugurkaulājā (3. grupas invalīde) – nerāptos ārā pa logu, kas bija metra augstumā no zemes, ja būtu iespēja iziet pa durvīm.

Apgabaltiesa norāda, ka aizstāvja paustās šaubas par to, ka kūts durvis bija aizbarikādētas tā, lai /pers. B/ nevarētu pa tām izkļūt ārā ir nevietā, jo cietusī /pers. B/ liecinājusi, ka vēlreiz mēģinājusi atvērt durvis, sist stiprāk, bet tas nav izdevies. Ievērojot konkrētos apstākļus, apelācijas tiesa noraida kā absurdu aizstāvja viedokli, ka cietušās izkāpšana pa kūts logu bija viņas brīvas gribas izpausme.

Turklāt Krimināllikuma 152. pantā ir paredzēts noziedzīgs nodarījums ar formālu sastāvu un uzskatāms par pabeigtu ar brīdi, kad personai faktiski atņemta brīvība, tāpēc Krimināllikuma 152. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva esamība vai neesamība nav saistāma ar nelikumīgas brīvības atņemšanas ilgumu *(Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2015. gada 10. marta lēmums lietā Nr. SKK-33/2015, krimināllieta Nr. 11221173012).*

[12] Aizstāvības ieskatā, apsūdzība ir balstīta tikai un vienīgi uz /pers. B/ liecībām, kuras neapstiprinās ar citiem lietā iegūtiem un pārbaudītiem pierādījumiem, kuri varētu liecināt par apstākļiem, ka apsūdzētais ir izdarījis aktīvas darbības, lai liegtu /pers. B/ izkļūt ārā no kūts pa tās durvīm. Cietušās liecības aizstāvis vērtē kritiski, jo /pers. B/ un /pers. A/ starpā jau sen pastāv konflikta situācija, un /pers. B/ esot pamatots iemesls aprunāt apsūdzēto.

Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka apsūdzētā /pers. A/ vaina inkriminētajos noziegumos ir pamatota ne tikai ar cietušās /pers. B/ liecībām, bet gan ar liecinieku liecībām, ekspertīzēm un citiem pierādījumiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

Pārsūdzētajā spriedumā rajona tiesa pamatoti norādīja, ka starp /pers. B/ un /pers. A/ bijuši konflikti, un šādi konflikti varēja būt par pamatu (motīvu) tam, kāpēc apsūdzētais /pers. A/ noziedzīgos nodarījumus izdarījis.

Pats apsūdzētais arī apelācijas tiesā atzina, ka devies pie cietušās skaidroties par iepriekšējiem konfliktiem, turklāt līdzi paņēmis koku un bija ģērbies tikai biksēs un zābakos mīnus 14 grādu salā. Atzina, ka ieslodzījis cietušo kūtī "kā kaķi". Šādos apstākļos apelācijas instances tiesa nesaskata nekādu pamatu apšaubīt cietušās liecību patiesumu. Apgabaltiesa nekonstatē nevienu loģisku iemeslu, kādēļ cietušajai vajadzētu izdomāt kādu kaitējumu, ko viņai nodarījis /pers. A/, ja pat darbības, kuras atzinis arī pats apsūdzētais, ir pietiekami neikdienišķas, biedējošas, materiāli un morāli kaitējošas.

[13] Apgabaltiesa nepiekrīt aizstāvības izteiktajam viedoklim, ka spriedumā nepamatoti konstatēta tāda kvalificējoša pazīme kā fizisku ciešanu nodarīšana cietušajai.

Nozīmējot tiesu medicīnisko ekspertīzi, procesa virzītāja iesniedza /pers. B/ ambulatorā pacienta medicīnisko karti no /pers. D/ ģimenes ārsta prakses, ambulatorā pacienta medicīnisko dokumentāciju no /vieta/ ar medicīnisko dokumentāciju no neirologes /pers. E/ un ķirurģes /pers. F/ saistībā ar /pers. B/ nodarītajiem miesas bojājumiem. Savus secinājumus eksperts izdarīja, pamatojoties uz visu viņam iesniegto medicīnisko dokumentu datiem un ņemot vērā lietas apstākļus. Tādēļ nepamatots un neargumentēts ir aizstāvja apgalvojums par to, ka cietušās veselības stāvoklis vērtēts tikai pēc 2017. gada 11. februāra. No eksperta atzinuma Nr. /numurs/ (Dzīvas personas tiesu medicīniskā ekspertīze) par /pers. B/ konstatētiem miesas bojājumiem *(lietas 1. sējuma 63.-64. lapa)* izriet, ka nevar izslēgt iespēju, ka cietušajai konstatētie miesas bojājumi – vēdera sasitums ar asinsizplūdumu priekšējā sienā – varēja rasties 2017. gada 11. februārī apstākļos, kas norādīti lēmumā (saņemot sitienu ar koka dēli krūšu rajonā).

Nepamatots ir apelācijas sūdzībā norādītais, ka eksperts, kas izdarīja atzinumu par cietušās psihisko stāvokli, objektīvu informāciju par izmeklējamās psihisko stāvokli vispār nav ieguvis, jo vadījies tikai no kriminālprocesa materiāliem un cietušās stāstītā. Nozīmējot ambulatoro tiesu

psihiatrisko ekspertīzi cietušajai /pers. B/, ekspertes rīcībā tika nodoti kriminālprocesa materiāli, ekspertējamā /pers. B/, kā arī medicīniskā dokumentācija – ambulatorā pacienta medicīniskā karte no /pers. D/ ģimenes ārsta prakses, /vieta/ ambulatorā pacienta medicīniskās kartes kopija. Ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinums Nr. /numurs/ par /pers. B/ konstatētiem psihiskās veselības traucējumiem *(lietas 1. sējuma 91.-95. lapa)* sniegts, pamatojoties uz visu ekspertei iesniegto medicīnisko dokumentu datiem, kā arī ekspertējamās /pers. B/ novērtēšanu. Atzinuma aprakstošajā daļā ir norādītas /pers. B/ diagnozes, sūdzības arī par laiku līdz 2017. gada 11. februārim, tajā skaitā norādīts, ka ekspertējamā nav sūdzējusies par psihiskās veselības traucējumiem, kā arī ģimenes ārsts nav konstatējis psihisku traucējumu pazīmes.

[14] Aizstāvis uzskata, ka lietā neesot iegūti pierādījumi, ka apsūdzētais būtu bojājis cietušās mantu tādā apjomā, kāds norādīts tiesas sprieduma aprakstošajā daļā, līdz ar ko šajā daļā spriedumu uzskata par nepamatotu un atceļamu.

[14.1] Apelācijas tiesas ieskatā arī šajā daļā rajona tiesa pamatoti norādījusi, ka tiesai nav pamata ticēt apsūdzētā /pers. A/ liecībām, ka viņš nav bojājis visu apsūdzībā norādīto mantu. Lietā ir noskaidrots, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā un vietā apsūdzētais ir bijis, manta ir bojāta un nav pamata uzskatīt, ka to izdarījusi kāda cita persona.

Kā izriet no automašīnas apskates protokolā fiksētā, bojājumi automašīnai konstatēti dažādās vietās, līdz ar to secināms, ka tos nav iespējams izdarīt, krītot un aizķeroties aiz kādas vienas detaļas.

Apgabaltiesa nesaskata pamatu apšaubīt minētos pirmās instances tiesas secinājumus, jo tie atbilst lietā noskaidrotajam.

[14.2] Notikuma vietas – mājas/adrese/ – apskates protokolā *(lietas 1. sējuma 5.-11. lapa)* fiksēts, ka izsista apgaismes lampa virs dzīvojamās mājas durvīm, pagalma vidū esošajai automašīnai /TL marka/, reģistrācijas numurs/reģistrācijas numurs/, nav emblēmas priekšējā daļā dekoratīvajā priekšējā restē, emblēma atrodas 3 m attālumā no automašīnas zemē, uz a/m stikliem ir redzamas pēdas, ka tur ir mēģināts ar roku vai cimdu veikt zīmējumus, uz aizmugurējā bagāžnieka labajā pusē pie luktura ir bukte aptuveni 2x2 cm, aizmugurējā slotiņa ir atliekta, izsists palīgēkas dubultā stikla rūts 1 stikls.

[14.3] Cietusī tiesā liecināja, ka, atrodoties kūtī, dzirdēja stiklu šķīdoni. Pa logu redzēja /pers. A/ pie mašīnas, kurš skraidīja tai apkārt, vairākas reizes kaut ko darīja, bija pietupies pie mašīnas sēdējis arī. Mašīna kādus 10-15 metrus no kūts bija, visu ļoti labi varēja redzēt, bija pilnmēness un virtuvē dega gaisma, kura apgaismoja. Apkārt mājai arī vienu vai divas reizes skraidīja. /pers. A/ pagarinātāju izrāva un aptina apkārt mašīnas ritenim. To netīšām nevarēja izdarīt. Pēc tam viņa to ilgi tina nost no riteņa. Pēc tam redzēja a/m bojājumus – slotiņa salocīta, bukte, emblēma noplēsta no restes, bija arī zīmēts uz loga tāds kā paraksts, pagarinātāja vads bija aptīts ap mašīnas riteni.

Pirmās instances tiesā tika pārbaudītas cietušās /pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības *(lietas 1. sējuma 22. lapa),* kuras viņa apstiprināja. No minētajām liecībām izriet, ka cietusī pa kūts logu redzēja, ka pa pagalmu puspliks staigā /pers. A/. Viņa redzēja, ka /pers. A/ ar rokām noplēš no viņas automašīnas priekšējās restes emblēmu, kā arī ar rokām sit pa automašīnas/TL marka/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, virsbūvi un stikliem, kā rezultātā ir bukte uz bagāžnieka vāka pie labā luktura, nolocīta aizmugurējā slotiņa. Vēlāk cietusī konstatēja, ka mājai izsista lampa, kas atrodas pie mājas ieejas, kā arī vistu kūtij izsists logs.

[14.4] Apelācijas instances tiesa konstatē arī to, ka šajā daļā paša apsūdzētā liecinātais apelācijas instances tiesas sēdē ietver neticamu un acīmredzami sadomātu skaidrojumu, ka, cietusī braucot, aizķērusi apsūdzētā suni, un tādēļ automašīnas dekoratīvā emblēma atrodas uz zemes pāris metrus no cietušās automašīnas viņas pagalmā. Tikpat neticams un lietas apstākļiem neatbilstošs apgabaltiesas ieskatā ir apsūdzētā pieļāvums, ka šo emblēmu zemē nometusi pati cietusī vai viņas pieaicinātas personas, lai pēc tam vainu uzveltu apsūdzētajam.

[15] Apelācijas sūdzības autors uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedumā norādītais apsūdzētā atbildību pastiprinošais apstāklis saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta 1. daļas 12. punktu ar lietas materiāliem neesot pierādīts, jo lietā nav iegūti pierādījumi, ka laikā, kad /pers. A/ izdarīja apsūdzībā norādītās darbības, viņš būtu atradies alkoholisko dzērienu ietekmē. No lietas materiāliem redzams, ka pārbaude uz alkohola ietekmi /pers. A/ ir veikta 2017. gada 11. februārī pēc plkst. 22.30, tātad ilgi pēc notikumiem cietušās mājās.

[15.1] Apelācijas instances tiesa konstatē, ka no apsūdzētā /pers. A/ pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām, kas pirmās instances tiesā nolasītas, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501. panta 1. punkta pamata, izriet, ka 2017. gada 11. februārī viņš atradies savā īpašumā "/Nosaukums/" un nedaudz lietojis alkoholu.

Liecinieks/pers. G/ liecinājis, ka pēc /pers. H/ vārdiem, /pers. A/ tajā vakarā bijis lietojis alkoholu.

Arī lieciniece /pers. H/ liecināja, ka /pers. A/ bijis minimālā alkohola reibumā.

Pats /pers. A/ apelācijas instances tiesā apliecināja, ka pirms došanās uz /pers. B/ māju, bija lietojis alkoholu, kaut arī – "neko daudz".

[15.2] Turklāt ekspertīzes atzinums nav vienīgais pierādījums alkohola ietekmes fakta konstatēšanai. Par alkohola ietekmes pierādījumiem var būt ne tikai ziņas, kas iegūtas Ministru Kabineta noteiktajā kārtībā, bet arī citi Kriminālprocesa likumā paredzētie pierādījumi *(Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014. gada 20. maija lēmums lietā Nr. SKK-347, krimināllieta Nr. 11181045213).* /pers. A/ un viņa sieva /pers. H/ liecināja, ka apsūdzētais bija alkohola ietekmē, kad izgāja no mājas. Viņu liecības kopsakarībā ar veikto alkohola ietekmes pārbaudi pierāda to, ka /pers. A/ bija alkohola ietekmē, kad izdarīja noziedzīgus nodarījumus.

Zemgales rajona tiesa pamatoti noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu alkohola ietekmē atzinusi par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli.

[16] Apelācijas instances tiesā aizstāvis norādīja, ka, viņaprāt, lietā jāizvērtē, vai nav pārkāptas apsūdzētā tiesības uz lietas pabeigšanu saprātīgā termiņā.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa uzskata, ka ir izvērtējams, vai nav pārkāptas apsūdzētā tiesības uz lietas pabeigšanu saprātīgā termiņā, kas būtu pamats Krimināllikuma 49.[1] panta nosacījumu piemērošanai.

"Saprātīgs termiņš" ir piepildāms jēdziens. Tas nav izteikts konkrētos skaitļos un ir nosakāms katrā konkrētā gadījumā individuāli (sk. *Ā. Meikališa, K. Strada-Rozenberga. Taisnīgums krimināprocesā. Jurista Vārds. Nr. 48(695), 2011. gada 29. novembris*).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 14. panta 1. daļu ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Krimināllikuma 49.[1] panta 1. daļa noteic, ja tiesa konstatē, ka nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņa, tā var:

1) šo apstākli ņemt vērā pie soda noteikšanas un sodu mīkstināt;

2) noteikt sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā;

3) noteikt citu, vieglāku soda veidu, nekā par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēts likumā.

[16.1] Apelācijas instance izvērtē to, vai šajā lietā ir ievērotas Kriminālprocesa likuma 14. pantā paredzētās tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu

saprātīgā termiņā.

Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka:

2017. gada 12. februārī uzsākts kriminālprocess;

2018. gada 29. jūnijā krimināllieta nosūtīta Zemgales rajona tiesai;

2019. gada 14. martā krimināllietā pasludināts saīsinātais spriedums;

2019. gada 17. aprīlī pieejams pilns pirmās instances tiesas spriedums;

2019. gada 10. maijā krimināllieta saņemta Zemgales apgabaltiesā;

Ar 2019. gada 13. maija lēmumu krimināllieta pieņemta izskatīšanai mutvārdu procesā, nosakot, ka krimināllietu iztiesās atklātā tiesas sēdē 2019. gada 22. oktobrī plkst. 10.00;

2019. gada 16. oktobrī krimināllieta noņemta no izskatīšanas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 490. panta noteikumiem (aizstāvja slimība) un nozīmēta izskatīšanai 2020. gada 4. februārī;

2020. gada 3. februārī krimināllieta noņemta no izskatīšanas sakarā ar apsūdzētā saslimšanu un nozīmēta izskatīšanai 2020. gada 21. aprīlī;

2020. gada 14. aprīlī krimināllieta noņemta no izskatīšanas, pamatojoties uz valstī izsludināto ārkārtējo situāciju, un lietas dalībniekiem paziņots, ka krimināllieta tiks iztiesāta rakstveida procesā 2020. gada 12. maijā;

2020. gada 12. maijā krimināllietā saņemti iebildumi pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā;

2020. gada 18. maijā nozīmēta tiesas sēde 2020. gada 29. septembrī;

2020. gada 29. septembra izskatīšana atlikta sakarā ar liecinieka aicināšanu un nozīmēta izskatīšanai 2020. gada 10. decembrī;

2020. gada 25. novembrī krimināllieta noņemta no izskatīšanas, pamatojoties uz MK rīkojumu Nr. 655 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu";

2021. gada 5. maijā krimināllieta nozīmēta izskatīšanai 2021. gada 5. oktobrī;

2021. gada 27. septembrī krimināllieta noņemta no izskatīšanas, jo nebija iespējams nodrošināt tiesas sastāvu;

2023. gada 23. janvārī lietas dalībniekiem paziņots, ka krimināllieta tiks iztiesāta mutvārdu procesā 2023. gada 29. maijā.

2023. gada 29. maijā krimināllieta noņemta no izskatīšanas sakarā ar izsludināto svētku dienu.

2023. gada 30. maijā lietas dalībniekiem paziņots, ka krimināllieta tiks iztiesāta mutvārdu procesā 2023. gada 14. novembrī.

2023. gada 14. novembrī pasludināts Zemgales apgabaltiesas spriedums.

[16.2] No iepriekš norādītā izriet, ka kopš krimināllietas saņemšanas apgabaltiesā ir pagājuši četri gadi un 6 mēneši. Pats par sevi šāds termiņš nav atzīstams par pārmērīgi ilgu vai acīmredzami nesamērīgu. Tomēr apgabaltiesa konstatē, ka konkrētās lietas virzība apelācijas instancē nav notikusi iespējami labākajā veidā. Turklāt lietas iztiesāšanu nav novilcinājis apsūdzētais /pers. A/, līdz ar to ir pamats atzīt, ka lietā nav ievērots Kriminālprocesa likuma 14. panta 1. daļā paredzētais princips par kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

[16.3] Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta 2021. gada lēmumā (bez datuma) norādīts, ka Krimināllikuma 50. panta 1. daļa noteic, ka gadījumā, ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, taisot spriedumu, vai prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, nosaka sodu atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu, savukārt galīgais sods nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. No minētā tiesiskā regulējuma izriet, ka sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības tiek noteikts likumā noteiktajā kārtībā, saskaitot tos sodus, kas piespriesti par katru noziedzīgo nodarījumu. Līdz ar to arī visi labvēlīgie likuma nosacījumi, tajā skaitā Krimināllikuma 49.[1] panta 1. daļas 1. punkts piemērojami, nosakot sodu par katru izdarīto noziedzīgo nodarījumu (sk. *https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/krimlietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/kriminallikuma-vispariga-dala/v-nodala-soda-noteiksana*).

No Augstākās tiesas 2013. gada tiesu prakses apkopojuma „Tiesu prakse par tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un soda noteikšanā, ja nav ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā" izriet, ka lietas iztiesāšanas ilgums pats par sevi nedod pamatu atzīt, ka lietā nav ievērots saprātīgais termiņš. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Vērtējot krimināllietas virzību, tās apjomu, tiesas sēžu skaitu un to atlikšanas iemeslus, pārtraukumu ilgumu starp tiesas sēdēm, apelācijas instances tiesa konstatē, ka šajā lietā ir bijuši ilgstoši pārtraukumu periodi, kas radušies neatkarīgi no apsūdzētā un aizstāvības gribas un rīcības, un lietas iztiesāšanas ilgums tādēļ ir vērtējams kā nesamērīgs.

[16.4] Ievērojot iepriekš minēto, apelācijas instances tiesa konstatē, ka nav ievērotas /pers. A/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta 1. daļas 1. punktu, atzīst, ka apsūdzētājam /pers. A/ pirmās instances tiesas noteiktā brīvības atņemšanas soda vietā nosakāms sabiedriskais darbs, bet pirmās instances tiesas noteiktais sabiedriskā darba sods mīkstināms un attiecīgi mīkstināms arī galīgais sods par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, negrozot pirmās instances tiesas minimālajā apmērā noteikto papildsodu probācijas uzraudzība.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563. panta 1. daļas 3. punktu Zemgales apgabaltiesa

nosprieda

Zemgales rajona tiesas 2019. gada 14. marta spriedumu atcelt daļā par /pers. A/ noteikto sodu.

Sodīt /pers. A/ pēc Krimināllikuma 152. panta 2. daļas, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta 1. daļas 1. punktu, ar sabiedrisko darbu uz 100 stundām, piemērojot probācijas uzraudzību uz vienu gadu.

Sodīt/pers. A/ pēc Krimināllikuma 185. panta 1. daļas, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta 1. daļas 1. punktu, ar sabiedrisko darbu uz 90 stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta 1. un 2. daļu galīgo sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, noteikt – sabiedriskais darbs – uz 140 stundām, piemērojot probācijas uzraudzību uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta 4. daļu sabiedriskā darba izciešanā ieskaitīt /pers. A/ aizturēšanā pavadīto laiku no 2017. gada 11. februāra līdz 2017. gada 13. februārim, kas atbilst 16 sabiedriskā darba stundām.

/pers. A/ ir pienākums pieteikties probācijas uzraudzības izciešanai 10 darba dienu laikā pēc nolēmuma spēkā stāšanās dienas Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā 10 dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas, iesniedzot sūdzību vai prokurora protestu Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Pilns nolēmums pieejams Zemgales apgabaltiesas kancelejā Aizkrauklē 2023. gada 29. novembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	*(paraksts*)*	Elmārs Lenšs
Tiesnese	*(paraksts*)*	Līga Baltmane-Zepa
Tiesnesis	*(paraksts*)*	Juris Siliņš

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*